

Postęp w zakresie oceny zagrożeń czynnikami występującymi w procesach pracy oraz w zakresie metod ochrony przed zagrożeniami dla zdrowia i życia pracowników. Ryzyko zawodowe.

Spis treści :

1. Ocena zagrożeń czynnikami występującymi w procesach pracy
2. Ocena zagrożeń na stanowiskach administracyjno-biurowych przy obsłudze maszyn i urządzeń eksploatowanych w zakładach pracy przez uczestników szkolenia .
3. Metody ochrony przed zagrożeniami dla zdrowia i życia pracowników
4. Ryzyko zawodowe i nowoczesne metody jego oceny :

1) Ocena zagrożeń czynnikami występującymi w procesach pracy:

Środowisko pracy poprzez występujące w nim czynniki materialne i psychospołeczne wywiera wpływ na organizm człowieka . W zależności od stopnia oddziaływania mogą mieć różny wpływ na zdrowie człowieka .

Podział czynników mających wpływ na bezpieczeństwo i zdrowie pracownika :

1. **Czynniki niebezpieczne (urazowe)** mogące spowodować wypadek lub uraz . Ich występowanie objawia się nagle , nieprzewidzianie , zaskoczenie niespodziewaną sytuacją np. złamanie nogi z powodu mokrej i śliskiej posadzki

Do czynników niebezpiecznych zaliczamy :

- A) Zagrożenia elementami ruchomymi , luźnymi , ostrymi i wystającymi występującymi w procesach pracy .
 - B) Zagrożenia związane z przemieszczaniem się sprzętu i ludzi na drogach , ewakuacyjnych i zakładowych związane z nieprzestrzeganiem zasad bhp poprzez zastawianie dróg lub pozostawianie śliskich , nierównych powierzchni .
 - C) Zagrożenia poparzeniem substancjami żrącymi , parzącymi , czy łatwopalnymi palącymi poprzez nieumyślne obchodzenie się z tymi środkami lub w sposób niezgodny z zasadami określonymi co do tego rodzaju substancji czy środków
2. **Czynniki szkodliwe i uciążliwe** działają na pracownika przez dłuższy okres czasu , mogą spowodować obniżenie sprawności fizycznej i psychicznej pracownika . np. obniżenie wydajności pracy lub zmiany w stanie zdrowia . np. pogorszenie się wzroku poprzez słabe oświetlenie stanowiska pracy .

Do czynników uciążliwych zaliczamy :

- Słabe oświetlenie stanowiska pracy
- Migotanie obrazu na ekranie
- Wymuszona pozycja
- Nie ergonomiczne stanowisko pracy
- Stres psychologiczny

Do czynników szkodliwych zaliczamy :

- Pole elektromagnetyczne

Generalnie praca przy komputerze nie jest traktowana jako praca w warunkach niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia, aczkolwiek jest pracą uciążliwą. Generalnie nie możemy w biurze całkowicie wyeliminować zagrożeń , zawsze może zdarzyć się nagła sytuacja , która może powodować uraz , pogorszenie się stanu zdrowia lub śmierć.

Na pracowniku spoczywa obowiązek przestrzegania przepisów i zasad bhp a w razie zauważenia nieprawidłowości i awarii natychmiast zgłosić to swojemu przełożonemu.

Właściwe postępowanie i rozważa pozwoli na pracę bezpieczną lub wyeliminowanie zagrożeń zanim coś cię stanie .

Na pracodawcy spoczywa obowiązek organizowania komputerowych stanowisk pracy w sposób zmniejszający te uciążliwości, przy zachowaniu minimalnych wymagań bhp i ergonomii.

Pracodawca powinien :

- wykonać ocenę ryzyka zawodowego w szczególności dla nowo tworzonych stanowisk oraz po każdej zmianie organizacji i wyposażenia stanowisk pracy. Na jej podstawie pracodawca jest obowiązany podejmować działania mające na celu usunięcie stwierdzonych zagrożeń i uciążliwości.

Ustawodawstwo klasyfikuje czynniki szkodliwe i niebezpieczne

występujące w procesach pracy w zależności od charakteru ich działania , na grupy :

- fizyczne
- chemiczne
- biologiczne
- psychofizyczne

a) Podział czynników fizycznych :

- **oświetlenie sztuczne** i jego natężenie powodują promieniowanie cieplne na organizm człowieka

Rodzaje promieniowania :

- promieniowanie podczerwone może powodować udar cieplny , oparzenia termiczne skóry , schorzenia narządu wzroku lub pigmentację skóry

- promieniowania nadfioletowe w nadmiernych dawkach powodują rumień skóry , zapalenie spojówek lub rogówek

- promieniowanie jonizujące może powodować uszkodzenie i zaburzenie łańcucha DNA , zaburzenie syntezy białka , zaburzenie gospodarki elektrolitowej

- promieniowanie laserowe jest wywoływane przez generator promienia optycznego poprzez długość nadfioletu , promieniowania widzialnego i podczerwieni .

Klasy laserów 1,2,3A, 3B, 4 . Promieniowanie laserowe oddziałują na narządy wzroku i skórę

- promieniowanie elektromagnetyczne to emisja lub przenoszenie energii w postaci fal elektromagnetycznych i przyporządkowanym im jonom .Duże natężenie pola elektromagnetycznego i długi czas oddziaływania może spowodować efekt termiczny tj. nagrzanie tkanek , bóle głowy osłabienie ogólne , szybkie męczenie się , ospałość , zaburzenia snu , zaburzenia pamięci , zmiany aktywności mózgu lub zaburzenia neurologiczne .

Uwaga : z godnie prawem natężenie oświetlenia światłem elektrycznym pomieszczeń komputerów nie może być niższe niż 500 lx – luksów. Natężenie oświetlenia na różnych stanowiskach pracy może być inne , jest ono uzależnione od charakteru , rodzaju i dokładności wykonywanej pracy .

Uwaga : W klasach szkolnych oświetlenie ogólne nie powinno być mniejsze niż 300 lx.

- **mikroklimat** – warunki środowiska pracy zależne są od temperatury powietrza , wilgotności względnej powietrza lub promieniowania cieplnego .

Rodzaje mikroklimatu :

- mikroklimat gorący powoduje obciążenie fizjologiczne zależy od rodzaju pracy i jej ciężkości , stopnia wydolności organizmu i aklimatyzacji pracownika

- mikroklimat zimny występuje gdy temperatura powietrza nie przekracza + 10 stopni C , obciążenie termiczne zależy od wskaźnika WCI

- mikroklimat umiarkowany określają dwa wskaźniki PMV- przewidywana ocena średnia i wskaźnika PPD przewidywany odsetek niezadowolonych .

Obliczanie wskaźnika klimatycznego zawarte jest w n/w rozporządzeniu .

- **hałas** – to dźwięk uciążliwy , przeszkadzający i niepożądany .Czynniki decydujące o szkodliwości hałasu to : częstotliwość , charakter , czas trwania , stopień

przygotowania psychicznego . Rodzaje hałasu – hałas ustalony , nieustalony i impulsywny

- **wibracja** – może być ogólna i oddziałująca na organizm człowieka przez kończyny górne
- **prąd elektryczny** – to uporządkowany ruch ładunków elektrycznych .

Porażenie prądem elektrycznym jest efektem przepływu prądu przez tkanki człowieka , które w niekorzystnej sytuacji może skończyć się poparzeniem , spaleniem części tkanek a także skurczem mięśni , zatrzymaniem akcji serca lub nawet śmiercią

Uwaga : Drobne naprawy instalacji elektrycznej w firmie mogą wykonywać tylko pracownicy posiadający odpowiednie uprawnienia

- **wysiłek fizyczny** – obciążenie fizyczne wynika z czynności obsługiwanych maszyn i rodzaju stanowiska pracy . Może być to obciążenie nóg lub rąk . W zależności od wydatki energetycznej pracę dzielimy na – lekką , umiarkowaną , ciężką lub bardzo ciężką
- **pyły przemysłowe** – zbiory cząsteczek stałych które rozpylone w powietrzu mogą dostawać się do dróg oddechowych lub osiadać bezpośrednio na skórze .

Rozróżniamy pyły :

- drażniące , - alergizujące , - zwłókniające , - rakotwórcze , - toksyczne

b) Podział czynników chemicznych w zależności od rodzajów działania :

- toksyczne – działają na układ oddechowy
- drażniące – działają drażniąco na błonę śluzową i skórę
- uczulające , rakotwórcze – to związki chemiczne o działaniu rakotwórczym
- mutagenne – związki chemiczne powodujące zmiany w genach przekazywane na następne pokolenia

Podział czynników chemicznych w zależności od sposobów wchłaniania :

- przez drogi oddechowe
- przez układ pokarmowy

c) Podział czynników biologicznych :

- mikroorganizmy
- makroorganizmy

d) Podział czynników psychofizycznych :

- obciążenie fizyczne – statyczne i dynamiczne
- obciążenie nerwowo- psychiczne – obciążenie umysłu , niedociążenie , przeciążenie percepcyjne , obciążenie emocjonalne .

Uwaga : Zatrudnienie pracownika w warunkach szkodliwych dla zdrowia występuje wtedy gdy przekroczone są najwyższe dopuszczalne stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia .

Biorąc pod uwagę czas pracy nauczyciela przeznaczony na zajęcia dydaktyczne w wymiarze określonym w art. 42 ust. 3 Karty Nauczyciela natężenie działania uciążliwych czynników fizycznych w środowisku pracy w szkole jest niewielkie . Jednak po uwzględnieniu czasu pracy przeznaczonego na wykonanie przez nauczyciela innych czynności i zajęć wynikających z zadań statutowych szkoły oraz związanych z przygotowaniem się do zajęć , samokształceniem i doskonaleniem zawodowym natężenie oddziaływania tych czynników może okazać się szkodliwe dla jego zdrowia .

2. Ocena zagrożeń na stanowiskach administracyjno-biurowych przy obsłudze maszyn i urządzeń eksploatowanych w zakładach pracy uczestników szkolenia .

Ocenę zagrożeń przedstawia ryzyko zawodowe opracowane dla każdego stanowiska pracy .
Do najczęstszych zagrożeń przewidzianych na stanowiskach administracyjno-biurowych można wymienić zagrożenia :

- związane z obsługą komputera ,
- niszczarki do dokumentów ,faksu , kserokopiarki oraz innych maszyn i urządzeń eksploatowanych w zakładzie pracy itp.
- związane z prądem elektrycznym
- nieprawidłowym oświetleniem – przeciążenie narządu wzroku
- upadek , potknięcie, poślizgnięcie
- psychologiczne i emocjonalne aspekty pracy (monotonia , znużenie , depresja)
- obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego
- pożarowe

Do najczęstszych zagrożeń występujących w pracy pracowników dydaktycznych w oświacie możemy zaliczyć :

- **stres** – jest to zespół reakcji psychofizycznych organizmu na wymagania środowiska
- **ślabe oświetlenie** – może powodować negatywny wpływ na zdrowie
- **mikroklimat** – komfort cieplny , korzystne warunki mikroklimatu w pomieszczeniach , w których człowiek czuje się dobrze a gospodarka cieplna jego organizmu przebiega najefektywniej . Jeżeli jakość powietrza w budynku jest zła , wtedy u osób w nim przebywających mogą wystąpić problemy zdrowotne : tj.
 - **dolegliwości alergiczne** (np. zapalenie śluzówek , astma oskrzelowa , przewlekłe zapalenia krtani i oskrzeli)
 - **objawy ogólne** (np. bóle i zawroty głowy , nienaturalne zmęczenie , zaburzenia koncentracji , przygnębienie , rozdrażnienie)
 - **podrażnienia błon śluzowych** (np. przesuszenie lub podrażnienie nosa , oczu , gardła
 - **hałas** – to wszelkie niepożądane , nieprzyjemne , dokuczliwe , uciążliwe lub szkodliwe dźwięki oddziałujące na narząd słuchu i inne zmysły człowieka , przeszkadzające w wykonaniu czynności lub utrudniające wypoczynek .zjawisko hałasu .
 - **choroby narządu głosu** są zjawiskiem bardzo powszechnym wśród nauczycieli

3) Metody ochrony przed zagrożeniami dla zdrowia i życia pracowników polegają na :

* **Badaniach i ocenach poszczególnych grup czynników niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia występujących w procesach pracy** , z uwzględnieniem czynników rakotwórczych

- częstotliwość badań i pomiarów w/w czynników określa Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. z 2011r. nr 33, poz.166)

Pracodawca , w którego zakładzie pracy występują czynniki szkodliwe dla zdrowia jest zobowiązany do dokonywania pomiarów i badań tych czynników :

- Co najmniej raz na dwa lata – przy stwierdzeniu w ostatnio przeprowadzanym badaniu stężenia lub natężenia czynnika szkodliwego dla zdrowia powyżej 0,1 – 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia i natężenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 228 3 Kodeksu pracy

- Co najmniej raz w roku – przy stwierdzeniu w ostatnio przeprowadzonym badaniu stężenia lub natężenia czynnika szkodliwego dla zdrowia powyżej 0,5 – 1,0 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia i natężenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 228 §3 Kodeksu pracy

- w przypadku stwierdzenia przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych i niebezpiecznych pracodawca jest zobowiązany poinformować o tych przekroczeniach pracowników

*** Znajomości skutków oddziaływanie czynników szkodliwych , w tym rakotwórczych na organizm ludzki .** Należy znać :

- drogi wnikania czynników szkodliwych do organizmu
- oddziaływanie wybranych czynników na organizm ludzki :
- a) oddziaływanie hałasu na organizm ludzki może powodować zwiększoną pobudliwość , nerwice , bezsenność , bóle głowy , zmniejszony refleks , nadciśnienie tętnicze krwi , pogorszenie odbioru informacji wzrokowej , choroby wrzodowe żołądka i dwunastnicy , wzmożone napięcie mięśni , obniżenie odporności na choroby
- b) oddziaływanie wibracji na organizm ludzki może powodować zaburzenia w układzie krążenia , układzie nerwowym kostno – stawowym , zaburzenia czynności mięśni i ścięgien , zaburzenia pracy układu pokarmowego
- c) oddziaływanie przepływu prądu elektrycznego na organizm ludzki są :

- rażące (porażenie układu nerwowego , oddechowego , skurcze mięśni)
- działanie cieplne (oparzenia wewnętrzne i zewnętrzne)
- działanie elektrolityczne

Na ciężkość porażenia prądem ma wpływ droga przepływu prądu przez organizm człowieka , czas przepływu , odporność człowieka , warunki zewnętrzne w chwili rażenia oraz zasady ratowania porażonego prądem .

- d) oddziaływanie mikroklimatu na organizm ludzki

Składniki określające mikroklimat środowiska pracy to – temperatura , wilgotność powietrza , ruch powietrza , ciśnienie atmosferyczne i promieniowanie cieplne .

- mikroklimat gorący na wskutek wysokiej temperatury powoduje obciążenie fizjologiczne
- mikroklimat zimny powoduje obciążenia termiczne
- mikroklimat umiarkowany powoduje równowagę obciążeń fizjologicznych z obciążeniami termicznymi

(Uwaga – w pomieszczeniach biurowych występuje mikroklimat umiarkowany a temperatura powietrza w pomieszczeniu biurowym nie może być niższa niż 18 °C)

- e) oddziaływanie czynników psychofizycznych na organizm ludzki –

W zależności od rodzaju ciężkości pracy i różnego rodzaju obciążeń psychicznych pracownik może mieć wyczerpanie fizyczno-nerwowe wskazujące na mniejszą aktywność fizyczno-umysłową , rozdrażnienie , mniejszy procent koncentracji .

- f) oddziaływanie czynników biologicznych na organizm ludzki mogą wywołać :

- bakterie , które wywołują choroby odzwierzęce , choroby zakaźne , występują one w pyłach organicznych .
- wirusy , które wywołują choroby np. zapalenie wątroby typu BiC , AIDS
- grzyby , chorobotwórcze grzyby mogą być przyczyną chorób układu oddechowego , chorób skóry i różnego rodzaju grzybic .

*** Opracowywanie oceny ryzyka zawodowego , jest obowiązkiem pracodawcy jak również:** zarządzanie ryzykiem w zakładach pracy

- wdrażanie czynności profilaktycznych zmniejszających ryzyko zawodowe
- informowanie pracowników o ryzyku zawodowym czyli zagrożeniach stanowiskowych dla zdrowia i życia na danych stanowiskach pracy

Pozostałe metody ochrony przed zagrożeniami , polegają na :

- * doborze nieszkodliwych surowców , półfabrykatów i innych materiałów stosowanych w procesach technologicznych
- * wydzielenie uciążliwych urządzeń
- * zapewnianie właściwego transportu materiałów
- * osłonięcie stref zagrożenia poprzez stosowanie środków ochrony (np. środków ochrony zbiorowej tj. osłony , ekrany , izolację , wentylację lub klimatyzację)
- * odpowiedni dobór pracowników na dane stanowisko uwzględniając właściwe kwalifikacje pracownika , jego predyspozycje ,
- * przestrzeganie systemu szkoleń obowiązkowych

Metody ochrony przed zagrożeniami występującymi w pracy u pracowników dydaktycznych w oświacie :

• ograniczenie stresu .

dyrekcja szkoły powinna dążyć do wyeliminowania lub zredukowania źródeł stresu w szkole poprzez stały monitoring warunków psychospołecznych pracy nauczyciela oraz stosowanie różnych metod wzmacniania psychicznego nauczyciela , oto kilka strategii walki ze stresem :

- strategia konfrontacyjna „ nie ustąpię będę walczyć o swoje”
- dystansowanie się „będę się zachowywał , jakby nic się nie stało”
- samokontrola emocji
- poszukiwanie wsparcia społecznego
- ucieczka , unikanie
- podwojenie wysiłków , by rozwiązać problem

- **slabe oświetlenie** – duże znaczenie dla prawidłowego widzenia , zdrowia ma prawidłowe natężenie . Pracodawca (dyrektor placówki dydaktycznej) ma obowiązek chronić zdrowie i życie pracowników poprzez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy , dotyczy to między innymi zapewnienia odpowiedniego oświetlenia . Dlatego też zgodnie z ustawodawstwem polskim systematycznie przeprowadza się pomiary natężenia oświetlenia w pomieszczeniach , w których odbywają się zajęcia dydaktyczne .

- **mikroklimat** . Na pojęcie mikroklimatu składają się następujące parametry : temperatur pomieszczeń , wilgotność powietrza i prędkość przepływu powietrza . Wszystkie te czynniki mają wpływa na samopoczucie pracownika , jego sprawność fizyczną , umysłową , na wydajność pracy oraz gospodarkę cieplną organizmu . Aby nie dopuścić do dyskomfortu cieplnego organizmu , pracownicy dydaktyczni powinni :

- dostosować odzież do warunków klimatycznych
- zamykać okna gdy na dworze są niskie temperatury
- zwiększać swoją aktywność fizyczną

Personel obsługi jednostki dydaktycznej powinien :

- jak najczęściej wietrzyć pomieszczenia
- w salach dydaktycznych umieścić dużo roślin zielonych
- codziennie myć sale dydaktyczne
- codziennie zcierać kurze na mokro
- wykonywać wszystkie inne procedury higieniczno – sanitarne , które mogą mieć istotny wpływ na poprawę mikroklimatu w pomieszczeniach i salach dydaktycznych

- **hałas** . Zjawisko hałasu występuje niemal w każdym środowisku pracy , charakteryzuje się różnorodnością źródeł . W szkołach największy hałas jest na przerwach między lekcyjnych . Badania przeprowadzane w szkołach , przedszkolach na przerwach wykazały poziom 75-do 80 dB . W przypadkach gdyby poziom hałasu wynosiłby powyżej 85 dB a przebywanie w hałasie było by powyżej 4 godzin na dobę należałoby wprowadzać środki zapobiegawcze przez hałasem . W jednostkach oświatowych jednym z pomysłów nauczycieli dyżurujących jest :
 - wprowadzanie aktywnych form odpoczynku między lekcjami , jakieś zajęcia zorganizowane , które by zajęły dzieci , zabsorbowały ich uwagę np. przerwy na gry w sali gimnastycznej , można zapraszać ich do czytelnicy do poczytania książki lub puszczać filmy
 - organizować akcje na temat „ wpływ hałasu na zdrowi człowieka”
 - opracować plakaty „nie hałasuj”
 - konkursy , wiersze promujące walkę z hałasem
 - promowanie dobrych zachowań , kulturalnych „nie krzyczymy”
 - dyżury nauczycielskie plus dyżury uczniowskie
 - wyeliminowanie agresywnych zachowań
 - zezwolenie na wyjście części dzieci na zewnątrz
- **choroby narządu głosu** , (zapalenie krtani , zapalenie gardła , strun głosowych) najczęściej dotyczą pracowników , którzy narażeni są na zwiększony wysiłek głosowy . Profilaktyka polega na :
 - redukcji czynników niekorzystnie wpływających na struny głosowe
 - stosowaniu prawidłowych technik emisji i higieny głosu
 - wprowadzaniu profilaktyki - po 3,4 godzinach pracy głosek „okienko” dla wypoczynku krtani
 - organizowaniu pracy , aby nauczyciel :
 - * nie mówił bardzo głośno
 - * stosował pauzy przy większym wysiłku głosu
 - * podczas mówienia był wyprostowany
 - * unikał mówienia w przeciagu
 - * pracował w przewietrzonych pomieszczeniach
 - * w planie zajęć , po3,4 lekcjach miał przerwę „okienko” konieczną do wypoczynku krtani
 - * prowadził zajęcia metodami aktywizującymi , pełnił rolę moderatora , a nie wykładowcy
 - * stosował pisaki do pisania na tablicy , a jeśli jest to możliwe , aby przy używaniu kredy wycierał tablicę na mokro
 - * miał możliwość wypicia na lekcji niewielkiej ilości płynu (wody)
 - * w czasie przeziębienia lub infekcji górnych dróg oddechowych powstrzymywał się od wysiłku głosowego
 - * przebywał w pomieszczeniach o możliwie małym stężeniu kurzu w powietrzu (czyste podłogi, często prane firanki ,myte kwiaty)
 - * nie przebywał w zadymionych pomieszczeniach i nie palił papierosów
 - * w okresie grzewczym przebywał w pomieszczeniach pracy i w domu o wilgotności powietrza około 60 %

Każdy nauczyciel powinien systematycznie poddawać się profilaktycznym badaniom lekarskim.

4 . Ryzyko zawodowe i nowoczesne metody jego oceny :

Ryzyko zawodowe oznacza prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z wykonywaną pracą powodującą straty , w szczególności wystąpienia u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy lub sposobu wykonywania pracy .

- Pracodawca ma obowiązek zapewnić pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy , w szczególności przez zapobieganie zagrożeniom związanych z wykonywaną pracą , właściwą organizacją pracy , stosowanie środków profilaktycznych oraz informowania i szkolenia pracowników
- Pracodawca informuje pracowników o istniejących zagrożeniach , w szczególności o zagrożeniach przed którymi chronić ich będą ochrony indywidualne oraz przekazuje informacje o tych środkach i zasadach ich stosowania
- Pracodawca przeprowadza pomiary i badania środowiska pracy i na ich podstawie przeprowadza ocenę ryzyka zawodowego dla każdego stanowiska pracy określając wszystkie czynniki środowiska pracy np. wyposażenie stanowiska , miejsce wykonywania pracy , rodzaj czynności na danym stanowisku , prawdopodobne zagrożenia , profilaktyczne środki zapobiegania tym zagrożeniom .

Dokumentacja oceny ryzyka zawodowego powinna uwzględniać :

- Opis ocenianego stanowiska tj. :
 - stosowanych maszyn , urządzeń i materiałów
 - wykonywanych zadań
 - występujących na stanowisku niebezpiecznych , szkodliwych i uciążliwych czynników środowiska pracy
 - stosowanych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej
 - osób pracujących na tym stanowisku
- Wyniki przeprowadzonej oceny ryzyka zawodowego dla każdego z czynników środowiska pracy oraz niezbędne środki profilaktyczne zmniejszające ryzyko
- Datę przeprowadzonej oceny oraz osoby dokonujące oceny

Metody oceny ryzyka zawodowego :

Jest wiele metod oceny ryzyka zawodowego . Metody jakościowe to :

- PHA – wstępna analiza zagrożeń
- Score Risk – wskaźnik ryzyka
- Metoda pięciu kroków – pięć kroków
- Graf ryzyka
- Matryca ryzyka PN-N-18002 itp.

Zgodnie z art. 226 Kodeksu pracy , Pracodawca :

1. ocenia i dokumentuje ryzyko zawodowe związane z wykonywaną pracą oraz stosuje niezbędne środki profilaktyczne zmniejszające ryzyko,
2. 2) informuje pracowników o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą, oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami.